

ПРЫБЫТКОВЫ АГРАРНЫ СЕКТАР»

Прэзідэнт паставіў задачу максімуму перапрацоўкі айчыннай сыравіны з высокай дабаўленай вартасцю. У гэтых мэтах ураду даручана алічбаваць задачы кожнай вобласці, аж да прадпрыемстваў, для вырашэння гэтага пытання. «Сёлета мы павінны вырабіць прадукцыі на 6-7 працэнтаў больш і арыентавацца ў экспарце на лічбу ў 9 мільярд даў долараў. Складана? Так. Але мы павінны вырашыць гэтыя задачы, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Звяртаюся да кіраўнікоў усіх узроўняў. Вам заўсёды павінна быць мала вашага поспеху».

Фінансы: дзейнічаць рацыянальна

Без уліку дзяржпадтрымкі амаль 60 працэнтаў сельгасгаспадарчых арганізацый былі б стратнымі, а амаль 90 працэнтаў мелі б пра-тэрмінаваныя даўгі, агучыў лічыбы Прэзідэнт і заўважыў, што трэба яшчэ раз разабрацца з гэтай пад-трымкай: «Адчуваю, што, чым горш працуе прадпрыемства, тым больш падтрымка. Паўстае пытанне: навошта тады добра працаваць?»

Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу на недастатковую работу па да-лучэнні стратных сельгасарганіза-цый да моцных гаспадарак. Па яго словах, такія рашэнні павінны пры-мацца ўзважана і прадумана. Гэта не значыць, што добрым гаспадар-кам трэба павесіць «гіру на ногі». Але дзейнічаць у гэтым кірунку трэ-ба больш рашуча. І, зразумела, ні ў якім разе не аб'ядноўваць дзве заняадбаныя гаспадаркі.

«Сёлета гэту праблему трэ-ба вырашыць, — даручыў Прэзі-дэнт. — Паўнамоцтваў у вас да-статкова, механізмы прапісаны, на практыцы апрабаваны. Засталося толькі прымаць абдуманая рашэн-ні з наступным кантролем за вя-дзненнем работ».

Пры гэтым хапае і негатыўных прыкладаў з узбудуеннем. Напрыклад, Магілёўскім аблвыканкамам не выконваецца даручэнне Прэзі-дэнта па забяспячэнні эфектыўнага развіцця холдынга «Купалаўскае». Не атрымана аддача ад стварэння аграпрамысловых аб'яднанняў у Віцебскай вобласці.

Кадры: ствараць належныя ўмовы

«Кадрывы дэфіцыт — гэта, ма-быць, сістэмаўтваральная праб-лема галіны», — сказаў беларускі лідар. Ён падкрэсліў, што сёння нямала робіцца для прыцягнення маладых людзей у сферу АПК. Навучальныя ўстановы выдзя-ляюць мэтавыя квоты і рых-туюць спецыялістаў разнастайных профіляў і ўзроўняў. Ім даюцца льготныя крэдыты і даплаты, да-ступнае жыллё. «Але колькі з іх у выніку замацоўваецца на рабо-чых месцах? — спытаў кіраўнік дзяржавы. — Перада мной лічыбы: на месцах застаецца не больш за палову маладых спецыялістаў. Патрабаванні па адпрацоўцы ў іх цвёрдыя (пяць гадоў). Значыць, пытанне ва ўмовах працы, невы-сокай якасці сельскага асяроддзя, самарэалізацыі, заробку». Але, як звярнуў увагу Аляксандр Лукашэ-нка, тыя, хто атрымлівае мэтавае накіраванне, павінны ўсведамляць, куды яны ідуць, і быць гатовымі да патрабаванняў.

Па словах кіраўніка дзяржавы, вырашэнне кадровай праблемы немагчымае без стварэння належ-ных умоў жыцця ў вёсцы. Гэта ме-дыцынская дапамога, транспарт-нае, гандлёвае і бытавое абслу-гоўванне. «І ў нас жа ёсць моцныя ўзорныя гаспадаркі — прыклад для

пераймання, якія развіваюцца самі і дзякуючы якім квітнеюць невялі-кія паселішчы («вёскі будучыні»). Тыражуйце гэты вопыт, не чакай-це новых пяцігодак. Людзі павінны імкнуцца там працаваць!» — ска-заў кіраўнік дзяржавы.

«Акрамя адміністрацыйных мер, у кожнай гаспадаркі павінна быць свая дадатковая сістэма за-мацавання кадраў. Думайце, чым прыцягнуць і ўтрымаць моладзь: ад жылля да ўзорна-паказальных умоў працы, культурнай сферы, аховы здароўя ў вёсцы. Калі не вырашым праблему кадраў у сель-скай гаспадарцы — і эканомікі не будзе», — падсумаваў беларускі лідар.

Вытворчая дысцыпліна: патрэбны самыя суровыя меры рэагавання

Гэты фактар Аляксандр Лукашэнка назваў найважнейшым фактарам поспеху ў любой справе. У той жа час праваахоўныя орга-ны дакладваюць, што ў АПК ста-більна «лідзіруюць» па колькасці парушэнняў працоўнай дысцып-ліны. Паводле інфармацыі МУС, у 2023 годзе па лініі барацьбы з карупцыяй і эканамічнымі злчын-ствамі кожнае пятае злчынства датычыцца сферы АПК (705 злчынстваў). Кіраўнік дзяржавы на-стойліва запатрабаваў і даручыў, у тым ліку праваахоўным органам, дапамагчы разабрацца ў пытаннях дысцыпліны на месцах.

Акрамя таго, толькі сёлета пры кантролі за рухам жывёлы распа-чаты 104 крымінальныя справы, выяўлены прыпіскі дзвюх тысяч галоў жывёлы. І гэта ў асноўных гаспадаркі з найбольшай колькас-цю падзяжу. І такая карціна па ўсіх абласцях. Аляксандр Лукашэнка прывёў абуральны прыклад: «У го-радзе Любані Мінскай вобласці, не ведаю нават, як назваць гэтыя людзей, дайшлі да таго, што кан-фіскароўвалі з жывёламогільнікаў тушы дохлай буйной рагатай жы-вёлы, разбіралі іх і прадавалі гэта «мяса» насельніцтву. Далажыце, якія меры прыняты. Прычым гэ-тым блюзнэрствам займаліся і ве-тэрынарныя ўрачы, і брыгадзіры сельгасарганізацый трох раёнаў (Любанскага, Асіповіцкага і Ста-радаражскага)».

Зафіксавана амаль 20 тысяч вы-падкаў з'яўлення на рабоце ў стане ап'янення. Расце колькасць траў-міраваных работнікаў і колькасць пажараў. Нанесены ўрон павялі-чыўся ў 2,6 раза і склаў 1,3 мільёна рублёў.

«Такія абуральныя безадказ-насць, халатнасць і бязладнасць пры выкананні службовых абавяз-каў патрабуюць самых суровых мер рэагавання», — заявіў Прэ-зідэнт. Ён пацікавіўся, як будуць вырашацца праблемныя пытанні, якія выпрацаваны падыходы па на-вядзэнні належнага парадку, якія меры будуць прымацца па павелічэнні эфектыўнасці работы гас-падарак.

«У завяршэнне скажу: я свя-дома абстраўіў праблемы сяла і прывёў прыклады. Безумоўна, га-ліне ёсць чым ганарыцца, але калі не будуць вырашацца праблемныя пытанні, то ўсе нашы поспехі вель-мі хутка сыдуць на нішто, — адна-чыў Прэзідэнт. — Наша стратэгі-чная мэта — стварыць высокатэх-налагічны, прыбытковы аграрны сектар. Нам жыццёва неабходна максімальна рэалізаваць існы па-тэнцыял нашага АПК, разабрацца з бягучымі праблемамі, думаць аб заўтрашнім і нават паслязаўтраш-нім дні. Што рабіць — я скажаў. Упрагайцеся і працуйце».

Ёсць усё, каб выканаць пастаўленыя задачы

Міністр сельскай гаспадаркі і харчавання Сяргей БАРТАШ у сваім дакладзе галоўным пытан-нем назваў кадры. Паводле яго слоў, сёлета будуць перагледжаны суадносіны заробкаў у кіраўнікоў і спецыялістаў: «Калі кіраўнік хо-ча падняць заробак сабе — будзь ласкавы, падымі работнікам. У два разы падняць сабе — у два разы па-дымі работнікам». Што датычыцца работы з маладымі спецыялістамі, то міністр заўважыў, што кожны год з навучных устаноў выпускаецца такая колькасць спецыялістаў, якая здольна двойчы перакрыць існуючы недахоп. «Але мы да іх ня ўважліва ставімся», — адзначыў Сяргей Барташ.

Міністр згадаў і забяспечанасць сельгасарганізацый тэхнікай. У цэлым тэхнікі хапае. Гаворачы аб падзяжы жывёлы, Сяргей Барташ заўважыў, што сёння ў распара-джэнні гаспадарак ёсць эфектыў-ныя беларускія вакцыны. Па яго словах, усё заключаецца ў якасці кармоў. «Калі карову ў запускны перыяд накармілі кукурузным сі-ласам — яе цяля не мае права на жыццё. Таму якасць кармоў у бя-гучым годзе — гэта адна з самых галоўных задач. Тут у нас рэзервы ёсць», — заявіў міністр. Пры гэтым ёсць выпадкі, калі не ўсе травы бы-лі скошаны. Прычыны банальныя: нізкая арганізацыя работ і неда-статковая колькасць транспарту на авдозку.

Гаворачы аб будаўніцтве ферм, міністр сельскай гаспадаркі і хар-чавання звярнуў увагу, што неда-статковымі тэмпамі гэта работа вя-дзеца ў Віцебскай і Магілёўскай абласцях. Сяргей Барташ выказаў меркаванне, што краіне неабходна будаўніцтва селекцыйна-гібрыдна-га цэнтры на вытворчасці яек на базе агракамбіната «Дзяржынскі». У гэтага прадпрыемства ёсць кам-п'ютэры і ўмовы, якія дапамогуць забяспечыць стабільную работу се-лекцыйна-гібрыднага цэнтры.

«Мы абавязаны выканаць усе паказчыкі, якія да нас даведзены ўрадам. У нас усё для гэтага ёсць. Па выніках года яны будуць выка-наны», — запэўніў ён.

Акцэнт на жывёлагадоўлю

Старшыня Віцебскага аблас-нога выканаўчага камітэта Аляк-сандр СУБОЦІН лічыць, што ў яго рэгіёне ўпор трэба рабіць на жы-вёлагадоўлю, адпаведна, павінна развівацца і раслінаводства, каб забяспечваць мяса-малочную жы-вёлагадоўлю вобласці. Але пакуль працаваць ёсць над чым. «На да-дзены момант у вобласці толькі 18 працэнтаў комплексах, гэта 97 адзнак, адпавядае сучасным па-трабаванням, у іх утрымліваецца ўсяго 34 працэнты кароў», — рас-павёў Аляксандр Субоцін. Губерна-тар расказаў, што для вырашэння гэтай праблемы ў вобласці буду-юцца комплексы, сёлета здаецца 13 комплексаў і пачынаецца ства-рэнне яшчэ 21.

У цэлым, паводле слоў Аляк-сандра Субоціна, стратэгія з ак-цэнтам на жывёлагадоўлю дае свой плён. «Мы спрабавалі розныя спосабы, як развіваць комплексы, перапрацоўку і гэтак далей. Але ўсё роўна дайшлі да таго, што неабходна элементарная, самая кар-патлівая і няўдзячная работа з сы-равіннай зонай, захаванне тэхна-логій на зямлі праз раслінаводства, праз тэхналагічную жывёлагадоў-лю. І толькі тады, атрымліваючы дастатковую колькасць сыравіны і

загружаючы перапрацоўку, мы мож-жам атрымаць значны эканамічны вынік», — рэзюмаваў старшыня Ві-цебскага аблвыканкама.

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на тое, што ўсе праблемы Віцебскай вобласці, прынамсі як і іншыя, можна вырашаць, калі бу-дзе выконвацца працоўная дыс-цыпліна і кіраўнікі вобласці, раёнаў, гаспадарак будуць асабіста кант-раляваць усе працэсы і несці за іх адказнасць. А ўмовы для працы дзяржава стварыла і забяспечыла аграрыяў усім неабходным. Што датычыцца Віцебскай вобласці, то Аляксандр Лукашэнка нагадаў: чаканай адданы ад стварэння агра-прамысловых аб'яднанняў у гэтым рэгіёне няма.

Кіраўнік дзяржавы звярнуўся да кіраўнікоў Віцебскай, Магілёўскай і Гомельскай абласцей Аляксандра Субоціна, Анатоля Ісачанкі і Івана Крупко: «Не будзе выніку сёлета — чакайце жорсткіх рэпрэсій. Адкры-тым тэкстам вам кажу».

Настройвацца на найлепшыя ўзоры

Пра тое, як вырашаюцца праб-лемныя пытанні непасрэдна на месцах, далажылі людзі, якія там працуюць.

Асабліваю увагу кіраўнік дзяр-жавы звярнуў на тое, што некалі для аграрыяў было за шчасце пра-цаваць у Горацкім раёне. Ён паці-кавіўся, якія сёння там праблемы ў сельскай гаспадарцы. Старшыня райвыканкама Міхаіл Гулы адзна-чыў, што галоўная праблема — па-велічэнне падзяжы жывёлы. Што да раслінаводства, то 95 працэнтаў насення — гэта айчынныя сарты, за выключэннем цукровых буракоў і люцэрны. Павялічылі ў структу-ры культур азімы ячмень, які сябе паказаў вельмі добра. Прэзідэнт папярэдзіў, што ў гэтым увага на Горацкі раён будзе асаблівай. Што датычыцца імпартнага і айчыннага насення, то кіраўнік дзяржавы ад-значыў, што, прытрымліваючыся тэхналогій, можна атрымаць доб-ры ўраджай і з айчыннага насен-ня, а пры бязладным абыходжанні нават добрае імпартнае насенне не дасць выніку. Таму ёсць станоўчыя прыклады з розных гаспадарак у розных рэгіёнах. «Настройвайцеся на найлепшыя ўзоры, на najlepшыя маякі. Мы вам іх прапанавалі, іх сотні. Але і лайдакоў сотні», — заўважыў Аляксандр Лукашэнка.

«Мы вось цяляпаем з усімі. Калі б мы не падцягвалі тых, ка-лі па-рынкаваму разважаць, каго не трэба цягнуць, а гэтыя грошы засяроджвалі ў найлепшых гаспа-дарках, мы б у два разы аб'ёмы па-вялічылі», — заўважыў Прэзідэнт. Ён падкрэсліў, што прайшлі тыя часы, калі не было чым накарміць людзей, сёння Беларусь сама сябе забяспечвае харчаваннем. «Таму з лайдакамі можна было і не ва-ждацца. Жадаецца выжываць — вы-жывайце. Не думайце, што вось вы пабеглі і вас усіх недзе ў го-радзе ўзялі. Таму трымайцеся за свой станок, за свой кавалак зям-лі, пакуль дзяржава вам падстаў-ляе плячо», — заявіў Аляксандр Лукашэнка.

Не ўсё дрэнна. Але трэба лепш

На заканчэнне кіраўнік дзяржа-вы нагадаў свой тэзіс аб тым, што лепш працаваць на зямлі, чым ва-ваць. «Нам трэба ўтрымаць краіну, нашаму пакаленню. Досведу ў нас дастаткова, які трэба капіраваць і паўтараць», — падкрэсліў ён. Па словах Прэзідэнта, тое, што на на-радзе сканцэнтраваліся пераважна на праблемах і негатыве, не азна-чае, што ўсё дрэнна. «Усё значна

лепш, чым было. Людзі накормле-ны — па прымальным цэнах», — заявіў ён.

Задача перад сельскай гаспа-даркай на гэты год — вырабіць ма-лака, мяса, яек, агародніны, сада-віны і іншай прадукцыі пад поўную патрэбу краіны. Кіраўнік дзяржа-вы назваў гэта асноўнай задачай. «І разбярыцеся, дзе стабілізацый-ныя фонды, у якім аб'ёме яблыкі, грушы і іншае павінны быць скан-цэнтраваны. Мы не павінны тра-ціць валюту на закупку яблыкаў — польскія або яшчэ нейкія. Санкцыі санкцыямі, а пручы яны сюды гэта прадукцыю, а мы валюту ім адда-ём», — заўважыў ён.

Прэзідэнт звярнуў увагу на пы-танне фермерства. Ён нагадаў, што раней гэта пытанне было не вельмі актуальным для Беларусі: найперш неабходна было vyrата-ваць сельскую гаспадарку, а не па-рэзаць зямлю і раздаць па кавал-ках. Цяпер час ужо іншы. «Калі да вас прыватнік заможжы звярнуўся і хоча ў Віцебскай вобласці або Ма-гілёўскай узяць калгасы нейкія або калгас цалкам — аддайце. І сяляне на нас ужо сёння не павінны крыў-дзіцца. 25 гадоў таму гэты фактар быў, я яго ўлічваў. Калі б мы па-чалі ўсё гэта раздаваць, у нас бы была аграрная рэвалюцыя. Сёння прыватнік сябе зарэкаментаваў. Назіраю: стараецца, хоча нешта зрабіць, грошы недзе зарабіць і ўкладвае туды», — сказаў ён.

На нарадзе па прамысловасці беларускі лідар падкрэсліваў неда-пушчальнасць карупцыйных праёў. Для сельскай гаспадаркі гэта таксама надзвычай важна. «Я вас прашу, мужыкі, не рабіце гэтага. Я заўсёды кажу: лепш бедным на волі, чым багатым у турме. Таму я і кажу, што ніякіх не павінна быць у вас фарэўнаў, вы самі павін-ны кантраляваць закупкі і прода-жы», — сказаў ён. Прэзідэнт паабя-цаў дэтальна разгледзець прабле-му з жыллём у вёсцы, паколькі тут часам могуць здарацца перакосы. Таму гэты момант патрабуе ўваж-лівай карэкціроўкі.

Прэзідэнт яшчэ раз звярнуўся да тэмы мелярацыі. «Мы запусцілі меляраваныя плошчы да немаг-чымасці. Цяпер трэба штурмаць за тры гады ўсё аднавіць. Але вельмі хацелася, каб вы хаця б на 10, 20, 100 гектарах у кожнай гаспадарцы правялі культуртэхнічныя работы, а мы ўжо на ўзроўні дзяржавы будзем весці аднаўленне мелярава-ных зямель», — паставіў задачу Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік дзяржавы папярэдзіў, што апошні раз вяртаецца да ра-боты раённых аграсэрвісаў. Па яго словах, гэтым арганізацыям быць. Што датычыцца жывёлага-доўчых комплексаў, якіх у краіне пабудавана нямала, то, па словах беларускага лідара, калі яны не ўкамплектаваны, гэта злчынства губернатара і старшыні райвыкан-кама. Цвёрдае патрабаванне: усе комплексы павінны быць укамп-лектаваны.

«Яшчэ раз: я не кажу, што дрэн-на, але гэта не тое, што павінна быць. І адчуваю, што можа быць дрэнна. Таму неабходна ў патрэбны час узяцца за справу і дзейнічаць, каб нашым дзеячам потым не на-пружвацца. Не думаю, што на гэ-тай нарадзе мы шмат вам новага сказалі, Амерыку адкрылі. Вы ўсе ведаеце і ўсё разумеете. Давайце, як мы ўмеем і ўмелі раней. Давай-це гэтым шляхам пойдзем, і ў нас будзе вынік. Навядзіце парадак і сачыце за дысцыплінай. Вы павін-ны быць прыкладам для ўсіх, каб на вас ніхто не паказваў пальцам. Трэба мабілізавацца», — падсума-ваў Прэзідэнт.

Валерыя СЦЯЦКО.